

NTFs landsmøte 2020:

Spesialister i aksjon på direkten

Det var full direkte videodekning i en hel ettermiddag hos Spesdent AS – en spesialistklinikk i Oslo. Der var åtte tannlegespesialister, sammen med klinikkpersonalet, i sving med pasienter som skulle ha ulike behandlinger.

 NILS ROAR GJERDET

Det var en imponerende flerkamera videoproduksjon, med stødige nærbilder, gjerne gjennom operasjonsmikroskop, og oversiktsbilder. Knut Øverberg ledet gjennom sendeskjemaet mellom de ulike behandlingsrommene.

Endodonti

Gilberto Debelian er sentral i Spesdent og en entusiastisk endodontist. Han utførte revisjonsbehandling sammen med endodontist Andre Roushan. Video fra operasjonsmikroskopene ga nesten ga følelsen av å være inne i kanalene. I revisjonsbehandlingen ble det brukt ultralyd, raffinerte rotkanalinstrumenter med formhukommelse («shape memory»). De hadde også en behandling på «endoromet» med reparasjon av apikal perforasjon med biokeramisk materiale, som kan ha et potensiale for regenerering.

Visdomstannen skal ut

Oralkirurg Petter O. Lind gjorde en ekstirpasjon av en horisontalt beliggende visdomstann – «minutt for minutt». Tannen ble splittet på kryss og tvers, røttene fjernet, alveolen inspisert og renset, slimhinnen suturert og med

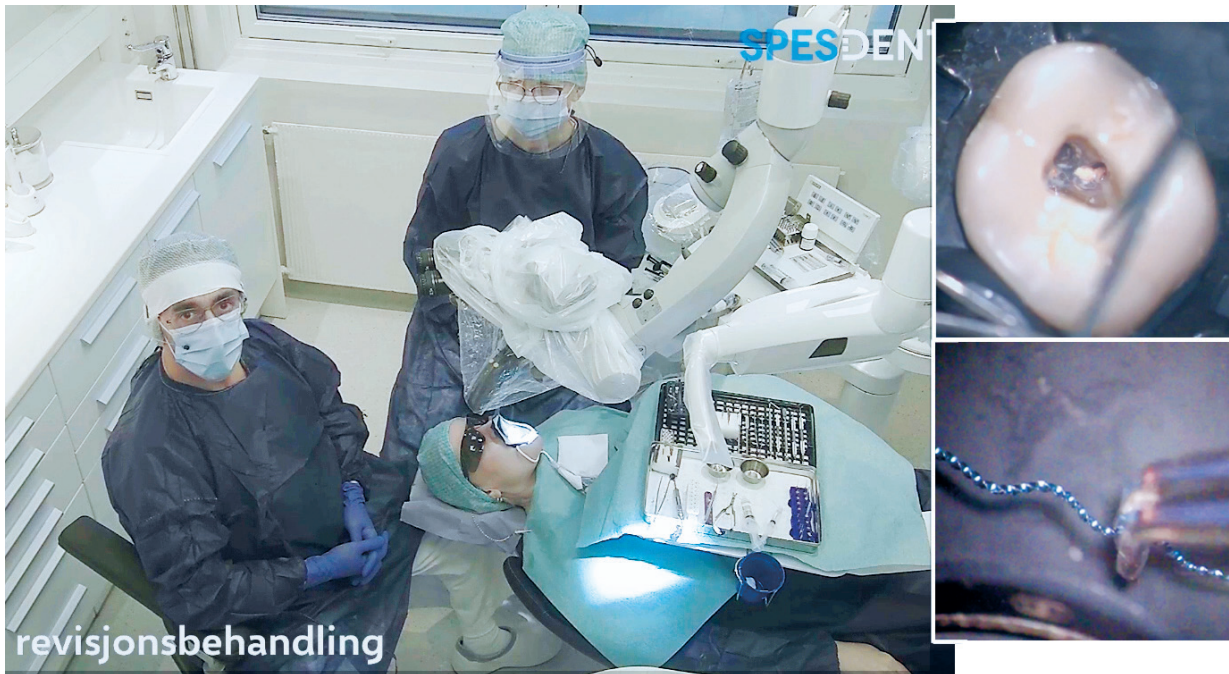
resorberbar «veke». Altså god, tradisjonell oral kirurgi der erfaring og rutine gjorde at det hele så enkelt ut.

Tannerstatning på implantater

Innsetting av tannimplantater utgjorde en vesentlig del av sesjonen, «Crown-down»-tilnærming er å planlegge ut fra topprestaurationen og tilpasse implantatinnsetting ut fra det. Dette krever naturlig nok tett samarbeid mellom protetiker og de som utfører implantatinnsettingen.

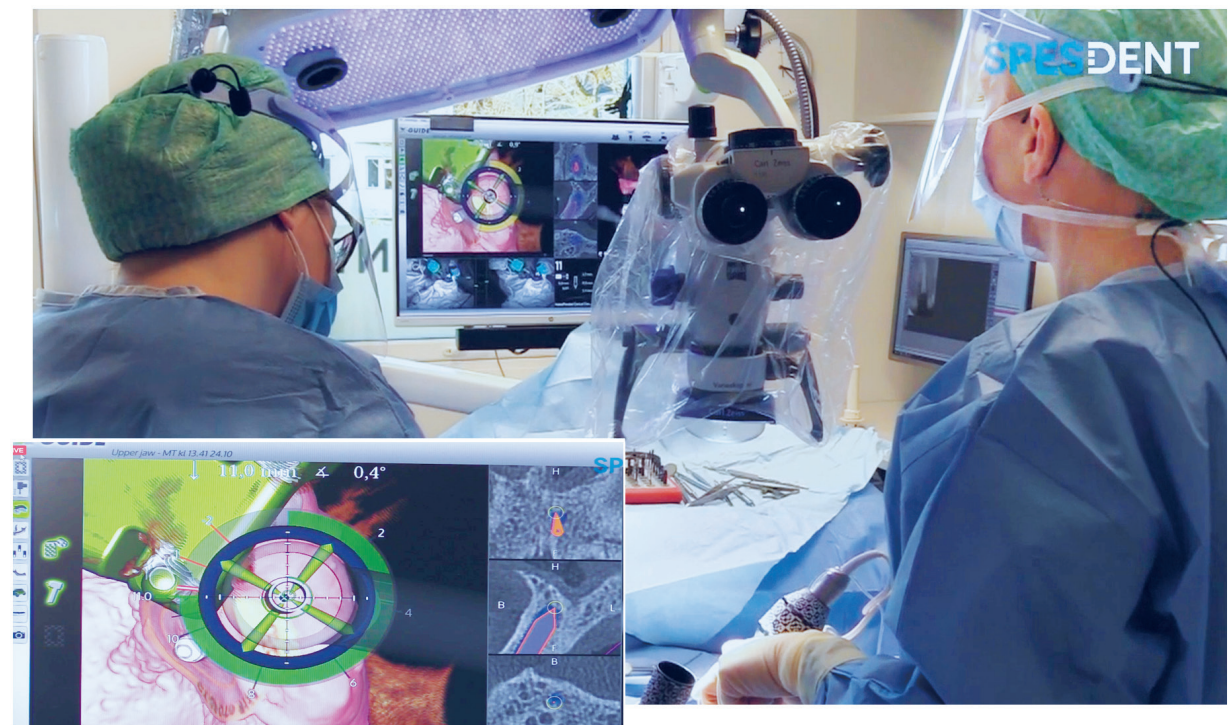
På en pasient ble det gjort ekstraksjon, straksimplantering og direktebelastning av en fortann i overkjeven. Protetiker Henrik Skjerven og oralkirurg Ulf Stuge gjorde planleggingen. Det ble brukt ledeskinne (guide-skinne) ved implantatplasseringen, en skinne som kunne framstilles ved 3D-printing.

En enda mer avansert form for ledet implantatinnsetting ble gjort på en pasient der det skulle settes inn flere implantater. Da ble det brukt såkalt dynamisk ledet implantatinnsetting. Instrumentbevegelser registreres av et elektronisk kamerasystem som følger instrumenteringen i tre dimensjoner i sanntid, og den virtuelle representasjonen legges oppå for eksempel CT-bilder. Da blir det i stor grad navigering av operative prosedyrer via skjerm. Dette

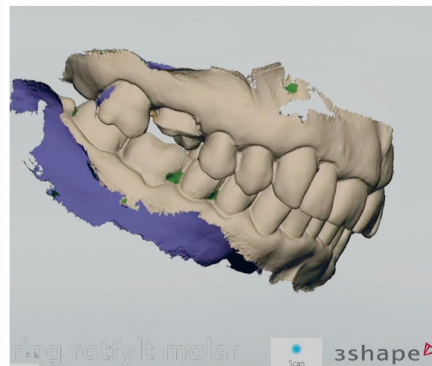

revisjonsbehandling

Gilberto Debelian (tv) på «endorommet», klar for å revidere rotfylling i en molar og reparere apikal perforasjon hos en annen pasient. De små bildene: Et blikk inn i tannen under revisjon, og et instrument med formhukommelse («shape memory») som kan bøyes og så returnere til opprinnelig form ved varmpåvirkningen i rotkanalen («shape memory»). (Redigert etter skjermkopier)

«Utvidet realitet» (augmented reality, AR) i praksis: Marianne Tingberg (th) preparerer for implantater ved hjelp av det som ble kalt dynamisk ledet implantatbehandling. Skjermen (innfelt) viser boret projisert på CT-bilder i tre dimensjoner. Posisjon, vinkel og dybde i beinet vises i sanntid. Systemet heter X-Guide® Dynamic 3D Navigation system. (Redigert etter skjermkopier)

Preparering for en keramisk krone som Henrik Skjerven tar digitalt avtrykk av, og den endelige digitale modellen. Den går videre for utforming av kronen, som så kan sendes til digitalt styrt produksjon, enten fresing eller 3D-printing. (Redigert etter skjermkopier)

er et eksempel på det som kalles utvidet virkelighet, AR (augmented reality) i dataverdenen. Oralkirurg Marianne Tingberg syntes dette ga god og sikker prosedyrekontroll, ikke minst med hensyn til anatomiske strukturer.

Vil ledet (guidet) implantatinnsetting gi mindre risiko for periimplantitt? Ja, mente periodontist Ingeborg Kolseth, siden det kunne gi en presis innsetting der det det kan tas spesielle hensyn til for eksempel slimhinnerelasjoner.

Digitale avtrykk

Digitale produksjonslinjer for indirekte tannrestaureringer er etter hvert blitt det normale. Henrik Skjerven er entusiastisk tilhenger av digitale, intraorale avtrykk. Han demon-

strerte teknikken i forbindelse med preparering av en molar som skulle ha en keramisk krone.

Digitale intraorale avtrykk krever trening, riktignok, selv om mye har skjedd de siste årene, og både maskin- og programvare for utforming (CAD) vil utvilsomt utvikles videre. På klinikken var det også utstyr for å 3D-printe plastmaterialer (CAM), noe som kunne brukes til å lage for eksempel fysiske modeller, ledeskinner og provisorier.

Noen vil kanskje tenke at disse avanserte teknologiene er utenfor mulighetsområdet for meg som «vanlig tannlege». De vil uansett ikke erstatte det det brede kliniske skjønnet, men er hjelpemidler som avgjort er på vei inn i den odontologiske hverdagen.

Tidendes pris for beste oversiktsartikkel

Tidende ønsker å oppmuntre til gode oversiktsartikler i tidsskriftet. Prisen på 40 000 kroner tildeles forfatteren(e) av den artikkelen som vurderes som den besete publiserte oversiktsartikkelen i løpet av to årganger av Tidende.

Tidende ønsker å oppmuntre til en type fagskriving som er etterspurt blant leserne og som bidrar til

å opprettholde norsk fagspråk. Tidendes pris for beste oversiktsartikkel deles ut hvert annet år og neste gang i forbindelse med NTFs landsmøte i 2021.

Ved bedømmelse blir det lagt særlig vekt på:
– artikkelens systematikk og kilde-
håndtering

- innholdets relevans for Tidendes lesere
- disposisjon, fremstillingsform og lesbarhet
- illustrasjoner

Nærmere opplysninger fås ved henvendelse til redaktøren